

Stil/ »De tre musketerer«.

med the Beatles forsvandt inspirationen ud af ideen, og sammen med inspirationen forsvandt altså musketererne. Elementary, my dear Watson!

Niels Jensen

■ DE TRE MUSKETERER

The Three Musketeers (The Queen's Diamonds). Panama 1973. En Alexandre, Michael & Ilya Salkind Produktion for Film Trust S. A. **Ex-P:** Ilya Salkind. **P:** Alexandre Salkind. **Instr:** Richard Lester. **Instr-ass:** Clive Reed, John Symonds. **2nd unit-instr:** Paul Wilson. **Fægtescener:** William Hobs. **Manus:** George McDonald Fraser. **Efter:** 1. del af Alexandre Dumas roman (1844). **Foto:** David Watkin. **Kamera:** Paul Wilson, Peter Ewent. **Farve:** Technicolor. **Klip:** John Victor Smith. **P-tegn:** Brian Eatwell. **Kost:** Yvonne Blake de Carretero. **Komp:** Michel Legrand. **Tone:** Simon Kaye. **Medv:** Michael York (D'Artagnan), Oliver Reed (Athos), Richard Chamberlain (Aramis), Frank Finlay (Porthos), Raquel Welch (Madame Bonacieux), Faye Dunaway (Mylady), Charlton Heston (Kardinal Richelieu), Christopher Lee (Rochefort), Jean-Pierre Cassel (Ludvig den Trettedende), Geraldine Chaplin (Dronningen, Anna af Østrig), Simon Ward (Hertugen af Buckingham), Roy Kinnear (Plancet, D'Artagnans tjener), Georges Wilson (Tréville), Nicole Calfan (Kitty), Sybil Danning (Eugénie), Gitty Djamal (Béatrice), Michael Gothard (Felton), Angel Del Pozo Jussac), Joss Ackland (D'Artagnans far), Rodney Bewes (Spionen), Ben Aris (1. musketer), Gretchen Franklin (D'Artagnans mor), Francis De Wolff (Kaptajnen). **Længde:** 2930 m, 107 min. **Censur:** Rød. **Udl:** Warner & Constantin. **Prem:** Imperial 25.2.74.

Sidste nat med kliken

Det ændrer sig. Når den ældre generation i gamle dage gav den yngre gode råd med ud i verden, var det tit noget med, at man skulle være ærlig, gøre, hvad der blev sagt og den slags.

I Mike Nichols' »Fagre voksne verden« er der en uforglemmelig detalje. Dustin Hoffman, der fremstiller en lovende ung mand på tærskelen til voksenverdenen, bliver under et selskab trukket af sides af en af faderens forretningsvenner, der vil give ham et godt råd med på vejen – blot ét ord: »Plastics«!

»Plastics«? ... gentager den undrende Dustin Hoffman – indtil det går op for ham og os, at der er tale om en cadeau

til de rige muligheder i plasticbranchen.

»American Graffiti« har en del at gøre med disse plastic-voksne, hvis succes i forretningslivet prioriteres højere end næsten alt andet i livet. Ganske vist ser man ikke videre til dem i filmen. Men den handler om deres børn. En af de få voksne, der ses, skyder efter en flygende butikstøv.

I denne fortælling om en gruppe teenagere fra en provinsflække i tressernes USA benytter instruktøren et par stilistiske greb, der vel er ganske dristige, men også virkningsfulde. Således er det karakteristisk, at man ser meget lidt til den åbne blå himmel. Enten foregår det om aftenen eller natten i byens lys, hvor teenagere tilsyneladende tilbringer oceaner af tid med at køre op og ned ad gaden i biler. Eller også er vi i et eller andet strømlinet popmiljø, et diskotek, en spilleautomat, en drive-in-bar med servitricer på rulleskøjter, etc.

Jeg nævner dette stiltræk, fordi det på en god måde understreger de unges både åndelige og fysiske indelukthed. De hænger med deres kolossale frustrationer og pubertetsproblemer i dette syntetiske miljø, de holder hinanden fast og kan ikke bevæge sig til at forlade det. Også fordi det er dragende og flimrende som neon. En ejendommelig dobbeltforfølelse.

En stor del af dialogen udspilles mellem biler i fart, køler ved køler i byens gader. Både kærlighedserklæringer og aggressioner udveksles fra bilrude til bilrude. Det kan være svært at afgøre, hvor bilerne hører op og personerne begynder. De hører sammen, som en af drengene siger det: »til døden os skil-ler«! I dialogen er et in-sprog af smarte vendinger og omskrivninger fint fanget ind. Det er, som om teenagerne har deres eget system, deres egne regler i en verden under de voksnes. De er materielt velforsynede, men også på en måde inderligt overflødige i denne ventetid, før voksenlivet begynder.

Guden svæver som en rigtig Vorherre i æteren ovenover alting. Man kan høre ham i bilradioen. Det er den lokale discjockey, den mystiske »ulvemand« med den hæse topgearede stemme – i stand til at klare alle problemer fra musikønsker til stævnemøder. Ulvemanden og de mange små bidder af tressernes rock- og popnumre er med til at give filmen dens flimrende karakter, et brus af rus.

Det er et portræt af en generation, der på én gang er tegnet med ømhed, men så sandelig også som en absurditet, en groteske. En generation, hvoraf nogen blev forretningsmænd, mens andre blev Vietnamsoldater og atter andre døde i automobilsammenstød.

Skuespillerne husker man mest som typer: James Dean. Einstein. Kennedy. Marilyn Monroe. I små udgaver.

Lucas er en spændende og original ny instruktør.

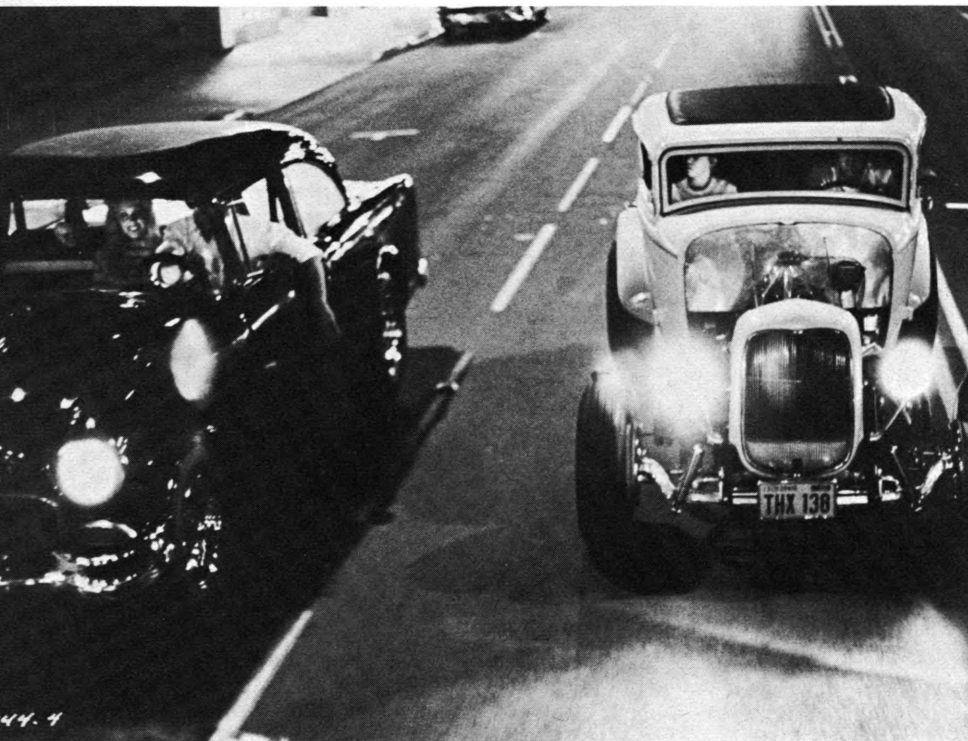
Kristen Bjørnkjær

PS Den 31-årige George Lucas er født i Modesto, Californien. Endnu mens han studerede på Modesto Junior College begyndte han at arbejde med film. Lucas fortsatte studierne på University of

Southern California, hvor han lavede en kort science-fiction film kaldet »THX 1138« (den dannede senere basis for Lucas' spillefilmdebut i 1971). Derefter lavede Lucas yderligere tre korte film (bl. a. om indspilningen af »McKenna's Gold«), og han kom så til Warner Bros. som praktikant. Francis Ford Coppola skulle netop igang med »Finian's Rainbow«, og Lucas kom med på Coppolas hold (og lavede en 40 minutter lang film om filmen), hvorefter han – protegeret af Coppola – begyndte at skrive manu-

Stills/ Øverst en scene fra George Lucas' nye film »Sidste nat med kliquen«. Nederst en scene fra Godards »Soldaterne«.

skript til spillefilmdebut'en »THX 1138« (1971). Lucas er nu i gang med sin tredje spillefilm, »The Radioland Murders«.

■ SIDSTE NAT MED KLIKEN

American Graffiti. USA 1973. Dist: Universal. P-selskab: Lucasfilm Ltd./Coppola Company. P: Francis Ford Coppola. Co-P: Gary Kurtz. P-leder: James Hogan. P-ass: Beverly Walker. Associeret produktionen: Nancy Griebink, Jim Bloom. Instr: George Lucas. Instr-ass: Ned Kopp, Charles Myers. Dialog-instr: Gino Havens. Manus: George Lucas, Gloria Katz, Willard Huyck. Foto/Kamera: Ron Eveslage, Jan D'Alquen. Farve: Technicolor. Visuel-E: Haskell Wexler. Klip: Verna Fields, Marcia Lucas. Design-kons: Al Locatelli. Ark: Dennis Clark. Dekor: Douglas Freeman. Rekviz: Douglas Von Koss. Kost: Aggie Guerard Rodgers. Musik-tilrettelæggelse: Karin Green. Musik/Sange: »At the Hop« af Singer & Medora & White, spillet og sunget af Flash Cadillac and the Continental Kids; »She's So Fine« af K. Moe & L. Phillips, spillet og sunget af Flash Cadillac and the Continental

Kids; »A Thousand Miles Away« af Sheppard Miller, sunget af The Heartbeats; »Barbara Anne« af Fred Fassett, sunget af The Regents; »Fannie Mae« af Clarence L. Lewis, Morris Levy & Wayne Glasco, sunget af Buster Brown; »Heart and Soul« af Carmichael & Loesser, sunget af The Cletones; »I Only Have Eyes for You« af Harry Warren & Al Dubin, sunget af The Flamingos; »Party Doll« af Bowen & Buddy Knox, sunget af Buddy Knox; »Peppermint Twist« af Joey Henry & Dee Glover, sunget af Joey Dee & The Starlighters; »See You in September« af Edwards & Wayne, sunget af Frankie Lymon & Morris Levy, sunget af Frankie Lymon; »Ya Ya« af Clarence L. Lewis & Morris Levy, sunget af Lee Dorsey; »Chantilly Lace« af J. P. Richardson, sunget af The Big Bopper; »The Great Pretender« af Buck Ram, sunget af The Platters; »Little Darling« af M. Williams, sunget af The Diamonds; »Smoke Gets in Your Eyes« af Jerome Kern & Otto Harbach, sunget af The Platters; »The Stroll« af Otis & Lee, sunget af The Diamonds; »Only You (And You Alone)« af Buck Ram & A. Rand, sunget af The Platters; »Almost Grown«, skrevet og sunget af Chuck Berry; »Book of Love« af Davis & Patrick & Malone, sunget af The Monotones; »Goodnight, Well It's Time to Go« [eller »Goodnight Sweetheart«] af Hudson & Carter, sunget af The Spaniels; »Johnnie B. Goode« skrevet og sunget af Chuck Berry; »Ain't That a Shame« af Domino & Bartholomew, sunget af Fats Domino; »The Great Imposter« af DeShannon & Sheeley, sunget af The Fleetwoods; »Love Potion No. 9« af J. Leiber & M. Stoller, sunget af The Clovers; »You're Sixteen - You're Beautiful (And You're Mine)« af Bob Sherman & Dick Sherman, sunget af Johnny Burnette; »Maybe Baby« af Norman Petty & Buddy Holly, sunget af Buddy Holly; »All Summer Long« af Brian Wilson, sunget af The Beachboys; »Rock Around the Clock« af Jimmy DeKnight & Max C. Freedman, sunget og spillet af Bill Haley & The Comets; »That'll Be the Day« af J. Allison, Norman Petty & Buddy Holly, sunget af Buddy Holly; »Surfin' Safari« af Brian Wilson & Mike Love, sunget af The Beachboys; »Get a Job« skrevet og sunget af The Silhouettes; »To the Aisle« af Stuart Wiener & Billy Smith, sunget af The Five Satins; »Crying in the Chapel« af Artie Glenn, sunget af Sonny Till & The Orioles; »Do You Wanna Dance?« skrevet og sunget af Bobby Freeman; »Green Onions« af Jones & Cropper & Jackson & Steinberg, spillet og sunget af Booker T. & The MG's; »Runaway« af Del Shannon & Crook, sunget af Del Shannon; »Teen Angel« af Jean Surry, sunget af Mark Dinning; »Since I Don't Have You« af Rock & Skyliners, sunget af the Skyliners; »Come Go With Me« af C. E. Quick, sunget af The Del Vikings; »Sixteen Candles« af Luther Dixon & Allyson R. Khent, sunget af The Crest; »Gee« af uidentificeret komp., sunget af The Crows. Tone: Walter Murch, Arthur Rochester, James Nelson. Frisurer: Gerry Leetch, Betty Iversen. Rollebesættelse: Fred Roos, Mike Fenton. Medv: Richard Dreyfuss (Curt), Ronny Howard (Steve), Paul Le Mat (John), Charlie Martin Smith (Terry), Cindy Williams (Laurie), Candy Clark (Debbie), Mackenzie Phillips (Carol), Wolfman Jack (Pladevender), Harrison Ford (Bob Falta), Bo Hopkins (Joe), Manuel Padilla, Jr. (Carlos), Beau Gentry (Ants), Flash Cadillac and the Continental Kids (Herby & the Heartbeats), Kathy Quinlan (Peg), Tim Crowley (Eddie), Terry McGovern (Mr. Wolfe, lærer), Jan Wilson (En pige), Kay Ann Kemper (Jane), Caprice Schmidt (Udråber), Jana Bellan (Budda), Joe Spano (Vic), Chris Pray (Al), Susan Richardson (Judy), Donna Wehr (Servitrice), Jim Bohan (Holstein, politimand), Ron Vincent (Jeff Pazzuto), Fred Ross (Ferber), Jody Carlson (Pige i Studebaker), Cam Whitman (»Ballonpige«), John Bracci (Tankpasser), Debbie Celiz (Wendy), Lynne Marie Stewart (Bobbie), Ed Greenberg (Kip Pullman), Suzanne Somers (Blondine i T-bird), Gordon Analia (Bozo), Lisa Herman (Pige i Dodge), Debralee Scott (Falfas pige), Charles Dorsett (Mand ved ulykke), Stephen Knox (Dreng ved ulykke), Bob Pasaak (Dale), Joseph Miksak (Mand), George Meyer (Sut), William Niven (Ekspedient), James Cranna (Tyv), Del Close (Mand i smøge), Charlie Murphy (Gammel mand), Jan Dunn (Gammel kone), Johnny Weismuller, Jr. (Badass), Scott Beach (Mr. Gordon), Al Nalbandian (Hank). Længde: 110 min. Udl: C.I.C. Prem: Dagmar.

Indspilningen foretaget i Marin og Sonoma Counties i Californien samt i American Zoetrope Studios i San Francisco.

Soldaterne

Jean-Luc Godards »Les Carabiniers« er næppe en film, der fængsler sit publikum ved spænding og næppe heller ved skønhed eller andre udpræget æstetiske kvaliteter. Helt humorforladt er den ikke,